

Különös figyelmet érdemel a vitának az a része, amely a KGST-országok együttműködését sürgette elsősorban a gépesítés vonatkozásában, de ugyanúgy számítanak az együttműködésre a „jövő könyvtára” tudományos koncepciójának kidolgozásában és a tervezésben is.

A szerkesztőség – a folyóirat hasábjain – folytatni szándékozik a vitát.

A hetvenes évek derekán több mint 7800 felnőtt férfit és nőt kérdeztek meg az USA legkülönbözőbb területein Alaskától Hawaii-ig egy nagyszabású piackutatás keretében, amely során 150 attitűd és 25 demográfiai felvétellel igyekeztek a fogyasztói szokásokon túl az ún. életstílust s ezzel összefüggésben a könyvtárhasználat háttérét is felderíteni. Alapvető módszerük az önkitöltős postai kérdőív volt, s meglehetősen matematikai apparátust is bevetettek. Az adatok rendezésének, feldolgozásának és elemzéseinek módszerei közül külön figyelmet érdemel a hierarchizált cluster-analízis. Az eredmények azt mutatják, hogy az USA-ban a könyvtárakat egyáltalán nem használók főként az idősebbek, a kevésbé iskolázott, fizikai munkát végzők (kék gallérosok), az alacsonyabb jövedelműek. Értékrendjük hagyományos, otthonülők – főként a vásárlás vagy az orvos kedvéért mozdulnak ki –, legfontosabb szórakozásuk a tévé. Nem szeretnek utazni, félnek a jövőtől, politikai és etikai állásfoglalásaikat a türelmetlen konzervativizmus jellemzi. Szerintük például a kommunizmus jelenti a legnagyobb veszélyt a világon. A könyvtárat rendszeresen (évenként 12 vagy több alkalommal) látogatók (a nők 29%-a, a férfiak 12%-a) többnyire 35 év felettek, főiskolai vagy egyetemi végzettséggel rendelkező „fehér gallérosok”, jövedelmük magas, nagyobb létszámú családokban élnek, ahol két vagy több autó is van birtokukban. Nyitott gondolkodású, rugalmas, a változást, a kockázatot, az újdonságot kedvelő emberek. Rendszeresen utaznak, politikai és erkölcsi kérdésekben liberálisak, bátran élnek az üzleti élet adta lehetőségekkel, bankkölcsönökkel. A fenti általános tendenciákon túl el nem hanyagolható különbségek vannak még természetesen a férfiak és a nők, továbbá az ország különböző területein lakók között is. Az aktív, mozgékony, nyitott emberek életstílusához rendszerint hozzá tartozik a könyvtárhasználat is. Tevékenységrendszerük része a könyvtárak látogatása. Az otthoni, házkörüli teendőkre összpontosító háziasszonyok esetében rendkívül kicsi az esély a könyvtárhasználóvá válásra. Sok férfi megnyerhető lenne a könyvtár számára az otthoni barkácsoló, javító, szerelő munkához kapcsolódó szakkönyvek ajánlásán vagy saját gyerekeik könyvtárhasználatán keresztül.

MADDEN, M.: Lifestyles of library users and nonusers c. tanulmánya alapján
(Champaign, Ill., University of Illinois Graduate School of Library Science, 1979. 43 p.)

NAGY ATTILA híradása.

